

φωτιά

φωτιά, η, ουσ. [<μσν. φωτιά <μτγν. φωτία <αρχ. φῶς], η φωτιά. **1.** η πυρκαγιά, ο εμπρησμός: «μετά τις φωτιές του καλοκαιριού έμειναν λιγότερα τα δάση στην πατρίδα μας». **2.** ένοπλη σύγκρουση, πολεμική μάχη: «τα παλικάρια με την ιαχή “αέρααα!” έπεσαν στη φωτιά». **3.** ο αναπτήρας, τα σπύρτα ως μέσο να ανάψει κανείς κάτι: «δώσε μου τη φωτιά σου ν’ ανάψω το τσιγάρο μου || έχεις φωτιά ν’ ανάψουμε τα προσανάμματα;». **4.** (Λαϊκό τραγούδι: *άναψε το τσιγάρο, δώσ’ μου **φωτιά**, έχω μεγάλο ντέρτι μες την καρδιά*). **5.** έντονος ερωτικός πόθος: «έχει τέτοια φωτιά γι’ αυτή τη γυναίκα, που, αν δεν την παντρευτεί, θα πεθάνει». (Λαϊκό τραγούδι: *έλα να σβήσεις τη **φωτιά**, τον πόνο μου να γειάνεις, Σαμιώτισσα μικρούλα μου, γιατί θα με πεθάνεις*). **6.** (για ποτά) πολύ δυνατό: «μην πιεις τσικουδιά, γιατί είναι φωτιά». **7.** οτιδήποτε ενοχοποιεί σοβαρά κάποιον: «μετά από συντονισμένες έρευνες βρέθηκε η ατζέντα φωτιά, όπου είχε καταχωρημένες όλες τις παράνομες προμήθειες». Υποκορ. **φωτίτσα, η**. (Ακολουθούν 94 φρ.)·

- αν δε βάλεις την κατσαρόλα στη φωτιά, δε βράζει, βλ. λ. [κατσαρόλα](#)·

- ανάβω φωτιά ή ανάβω φωτιές, **α.** (και για τα δυο φύλα) προκαλώ τον ερωτικό πόθο σε κάποιον: «όπου και να πάει αυτή η γυναίκα, ανάβει φωτιές». (Λαϊκό τραγούδι: *αχ Μουσταφά, αχ Μουσταφά, εσύ μου **άναψες φωτιά***). Συνών. ανάβω καρδιές. **β.** δημιουργώ φασαρίες, δυσάρεστες καταστάσεις: «δεν τον παίρνουμε μαζί μας, γιατί, όπου και να πάμε, ανάβει φωτιές κι ύστερα κάθεται και κάνει χάζι». Συνών. ανάβω δαδί / ανάβω καντήλα / ανάβω λάμπα / ανάβω λαμπάδα / ανάβω φωτίλια / ανάβω φόκο·

- αρπάζει αμέσως φωτιά, βλ. φρ. παίρνει εύκολα φωτιά·

- αρπάζει εύκολα φωτιά, βλ. φρ. παίρνει εύκολα φωτιά·

- αρπάζει με το πρώτο φωτιά, βλ. φρ. παίρνει εύκολα φωτιά·

- αρπάζω φωτιά, βλ. φρ. παίρνω φωτιά·

- βάζω το χέρι μου στη φωτιά, βλ. λ. [χέρι](#)·

- βάζω φωτιά, πυρπολώ: «πήγε ένα βράδυ κι έβαλε φωτιά στο σπίτι του ανταγωνιστή του για να τον εκδικηθεί». (Λαϊκό τραγούδι: *με τη ντάμα με το ρήγα κι όλα τ’ άλλα τα χαρτιά σου ’χα φτιάξει ένα σπιτάκι αλλά του **βαλες φωτιά***)· βλ. και φρ. ανάβω φωτιά·

- βάζω φωτιά στα τόπια, βλ. λ. [τόπι](#)·

- βγάζει φωτιά ή βγάζει φωτιές (κάτι), **α.** χρησιμοποιώ έντονα και με δύναμη κάτι: «τα σπαθιά των υπερασπιστών της πόλης έβγαζαν φωτιά». (Λαϊκό τραγούδι: *να πολεμάω τις μέρες στα κάστρα και το σπαθί μου να **βγάζει φωτιά** και να κρατάω τις νύχτες με τ’ άστρα μια ομορφούλα αγκαλιά*). **β.** είναι πάρα πολύ ζεστό, ζεματάει: «κάνε λίγο υπομονή, γιατί μόλις κατέβασα το φαγητό απ’ το μάτι κι ακόμη βγάζει φωτιά»·

- βγάζει φωτιές (κάποιος), βλ. φρ. βγάζει φωτιές απ’ το στόμα του·

- βγάζει φωτιές απ’ το στόμα του, βλ. φρ. βγάζει φλόγες απ’ το στόμα του, λ. φλόγα·

- βγάζει φωτιές απ’ τον κώλο του ή βγάζει απ’ τον κώλο του φωτιές, έχει μεγάλη ενεργητικότητα, είναι πολύ δραστήριος, είναι αεικίνητος: «όσες δουλειές και να του αναθέσεις, τις διεκπεραιώνει όλες, γιατί είναι άνθρωπος που βγάζει φωτιές απ’ τον κώλο του»·

- βγάζει φωτιές ο κώλος του ή βγάζει ο κώλος του φωτιές, είναι στο πόδι συνεχώς, γιατί πρέπει να τελειώσει πολλές και επείγουσες δουλειές ή υποθέσεις: «βγάζει φωτιές ο κώλος του, γιατί τρέχει να καλύψει κάτι υποχρεώσεις του || αυτές τις μέρες βγάζει φωτιές ο κώλος του, γιατί σε μια βδομάδα παντρεύει την κόρη του»·

- βγάζουν τα πόδια μου φωτιά ή βγάζουν τα πόδια μου φωτιές ή βγάζουν φωτιά τα πόδια μου ή βγάζουν φωτιές τα πόδια μου, βλ. λ. [πόδι](#).
- βγάζω τα κάστανα απ' τη φωτιά, βλ. λ. [κάστανο](#).
- γίνομαι φωτιά και λάβρα, βλ. λ. [λάβρα](#).
- δε βάζει το πόδι του στη φωτιά, (στη γλώσσα του ποδοσφαίρου), βλ. λ. [πόδι](#).
- δε βγαίνει καπνός εκεί που δεν υπάρχει φωτιά, βλ. λ. [καπνός](#)¹.
- δε βγαίνει καπνός χωρίς φωτιά, βλ. λ. [καπνός](#)¹.
- δεν αρπάζει εύκολα φωτιά, βλ. φρ. δεν παίρνει εύκολα φωτιά.
- δεν παίρνει εύκολα φωτιά, δεν καταλαβαίνει εύκολα αυτό που του λέμε ή τις υποδείξεις που του κάνουμε για κάτι, δεν είναι εύστοφος, δεν παίρνει εύκολα μπρος: «πρέπει να του πεις κάτι πολλές φορές, για να το καταλάβει, γιατί δεν παίρνει εύκολα φωτιά ο φουκαράς!».
- δεν υπάρχει καπνός εκεί που δεν υπάρχει φωτιά, βλ. λ. [καπνός](#)¹.
- δεν υπάρχει καπνός χωρίς φωτιά, βλ. λ. [καπνός](#)¹.
- έβαλαν τον τρελό να βγάλει τα κάστανα απ' τη φωτιά, βλ. λ. τρελός.
- είναι φωτιά, **α.** είναι πανέξυπνος: «έχω πάρει έναν πιτσιρικά για τις εξωτερικές δουλειές του γραφείου που είναι φωτιά ο άτιμος!». **β.** (ειρωνικά) λέγεται και με την αντίθετη εντελώς σημασία: «πρέπει να του πεις πολλές φορές κάτι, για να καταλάβει, γιατί είναι φωτιά ο αφιλότιμος!».
- είναι φωτιά (κάποιος εναντίον κάποιου), είναι πολύ εκνευρισμένος με κάποιον, βάλλει με μανία εναντίον κάποιου: «είναι φωτιά με το γιο του, γιατί είναι η τρίτη φορά που δίνει εξετάσεις και δεν περνάει στο πανεπιστήμιο || είναι φωτιά με τον τάδε υπάλληλό του, γιατί έστειλε λάθος παραγγελία».
- είναι φωτιά και λάβρα, βλ. λ. [λάβρα](#).
- είναι φωτιά παραχωμένη, είναι πολύ κακός και ύπουλος: «πρόσεχε μ' αυτόν που κάνεις παρέα, γιατί είναι φωτιά παραχωμένη και δε θα καταλάβεις για πότε θα σου τη φέρει». Από ότι πολλές φορές μέσα στη στάχτη υπάρχουν κάρβουνα αναμμένα που καίνε το άτομο που τη σκαλίζει ανύποπτο.
- έπεσε φωτιά και τσεκούρι, προκλήθηκαν πολύ μεγάλες καταστροφές, ιδίως σε περίοδο πολέμου: «στον εμφύλιο πόλεμο έπεσε φωτιά και τσεκούρι κι απ' τις δυο παρατάξεις». (Λαϊκό τραγούδι: το Βελιγκέκα σαν χτυπούσε, χτυπούσε όλη την Τουρκιά, πάντα το Χάρο αψηφούσε, ρε σεις, **τσεκούρι και φωτιά** να πάρουμε τη λευτεριά).
- έχω μεγάλη φωτιά ή έχω φωτιά μεγάλη, έχω μεγάλο ερωτικό πόθο: «έχω μεγάλη φωτιά γι' αυτή τη γυναίκα». (Λαϊκό τραγούδι: έτσι κι εγώ αγάπησα κι **έχω φωτιά μεγάλη**· καημούς που δεν περίμενα, μου 'ρθανε στο κεφάλι). Πολλές φορές, αναφέρεται και το σημείο εκείνο που έχει κανείς τη φωτιά και που είναι η καρδιά ή τα στήθια. (Λαϊκό τραγούδι: το ξέρεις πως την αγαπώ κι **έχω φωτιά στα στήθια** κι ας μη πιστεύεις πως εγώ την αγαπώ στ' αλήθεια).
- έχω φωτιά στην καρδιά μου, έχω ερωτικό πόθο: «απ' τη μέρα που την είδα, έχω φωτιά στην καρδιά μου γι' αυτή τη γυναίκα». (Λαϊκό τραγούδι: μ' αυτά τα μάτια τα γλυκά και κοραλλένια χείλη μες **στην καρδιά μου έχω φωτιά**, πες μου τι θ' απογίνει;).
- η αγορά είναι φωτιά, βλ. λ. [αγορά](#).

- *θα πέσει φωτιά να μας κάψει!* στερεότυπη έκφραση των ηλικιωμένων, καθώς βρίσκονται αντιμέτωποι με την ελεύθερη αντίληψη και συμπεριφορά που έχουν σήμερα οι νέοι για τη ζωή: «θα πέσει φωτιά να μας κάψει, παλιόπαιδα, που φιλιέστε μέσ' στη μέση του δρόμου!»·

- *θα πέσει φωτιά να σε κάψει!* επιτιμητική έκφραση σε άτομο που συμπεριφέρεται έξω από τα κοινά και παραδεγμένα: «θα πέσει φωτιά να σε κάψει, αν εγκαταλείψεις γέρους γονείς για ένα παλιογύναικο του δρόμου!»·

- *κόκκινο της φωτιάς ή κόκκινο φωτιάς*, πολύ έντονο κόκκινο χρώμα: «φορούσε ένα φουστάνι κόκκινο της φωτιάς»·

- *κολλάω τις φωτιές*, (στη γλώσσα της αργκό) ανάβω τον αργιλέ: «έχει πάρει ένα τσιμπούκ ογλάν στον τεκέ του να κολλάει τις φωτιές για τους μερακλήδες». (Λαϊκό τραγούδι: *μ' αρέσει να 'μαι χασικλού, αμάν να πίνω στους τεκέδες και να κολλάω τις φωτιές σ' όλους τους αργιλέδες*)·

- *μ' άναψε μεγάλη φωτιά*, **α.** μου προξένησε πολύ σοβαρό πρόβλημα: «μ' άναψε μεγάλη φωτιά μ' αυτό το πείσμα του να μην υπογράψει το συμβόλαιο». (Λαϊκό τραγούδι: *φωτιά μεγάλη μ' άναψες, βρε άτιμη γυναίκα, μόλις βγω απ' τα σίδερα, θα σφάξω άλλους δέκα*). **β.** λέγεται και για ερωτικό πόθο·

- *μ' άναψε φωτιά ή μ' άναψε φωτιές*, **α.** (και για τα δυο φύλα) μου προκάλεσε ερωτικό πόθο: «μόλις την είδα αυτή τη γυναίκα, μ' άναψε φωτιά». (Λαϊκό τραγούδι: *τι φωτιά που μου άναψες, τι φωτιά, έκαψες τη φτωχούλα μου την καρδιά*). Πολλές φορές, η φρ. κλείνει με το λάβρα. **β.** μου προξένησε σοβαρό πρόβλημα: «όταν τον ρώτησε η γυναίκα μου αν ήμασταν μαζί χτες το βράδυ, της είπε όχι, ο βλάκας, και μ' άναψε φωτιά, γιατί εγώ της είπα ότι ήμουν μ' αυτόν»·

- *μ' άναψε φωτιά και λάβρα*, βλ. λ. [λάβρα](#)·

- *μ' άναψε φωτιά στα σπλάχνα*, βλ. συνηθέστ. *μ' άναψε φωτιά στα στήθια*·

- *μ' άναψε φωτιά στα στήθια*, (και για τα δυο φύλα) μου προκάλεσε έντονο ερωτικό πόθο: «απ' τη μέρα που την είδα αυτή τη γυναίκα, μ' άναψε φωτιά στα στήθια και δε θα ησυχάσω, αν δεν την κάνω δική μου»·

- *μ' άναψε φωτιά στην καρδιά*, βλ. φρ. *μ' άναψε φωτιά στα στήθια*·

- *μην παίζεις με τη φωτιά!* **α.** συμβουλή σε κάποιον να μην καταπιάνεται με πράγματα ή υποθέσεις που είναι πάνω από τις δυνάμεις του και που σίγουρα θα αποβούν σε βάρος του: «κάτσε στ' αβγά σου και μην παίζεις με τη φωτιά, γιατί αυτή η δουλειά δεν είναι για τα κότσια σου!». **β.** συμβουλή σε κάποιον να μη συνάψει ερωτικό δεσμό με πανέμορφη γυναίκα, γιατί υπάρχει περίπτωση να πληγωθεί σοβαρά: «μην παίζεις με τη φωτιά, αγόρι μου, γιατί αυτή η γυναίκα είναι γι' άλλα σαλόνια!»·

- *να πέσει φωτιά να με κάψει!* έκφραση για να γίνουμε πιστευτοί σε αυτά που λέμε σε κάποιον: «αν σου λέω ψέματα, να πέσει φωτιά να με κάψει!»·

- *να πέσει φωτιά να σε κάψει!* είδος κατάρας·

- *οι τιμές είναι φωτιά*, βλ. λ. [τιμή](#)·

- *όποιος παίζει με τη φωτιά, καίγεται*, όποιος καταπιάνεται με επικίνδυνα πράγματα, έρχεται κάποτε η στιγμή που υφίσταται τις συνέπειες: «άσε τις επιδείξεις και τα σαλτανάτια με τ' αυτοκίνητο, γιατί όποιος παίζει με τη φωτιά, καίγεται»· βλ. και φρ. *μην παίζεις με τη φωτιά(!)*·

- *όπου βγαίνει καπνός, υπάρχει και φωτιά*, βλ. λ. [καπνός](#)¹·

- *όπου υπάρχει καπνός, υπάρχει και φωτιά*, βλ. λ. [καπνός](#)¹·

- όταν καίγεται το σπίτι του διπλανού, η φωτιά θα φτάσει και στο δικό σου, βλ. λ. [σπίτι](#).
- παίζω με τη φωτιά, αψηφώ τον κίνδυνο σε κάποια συγκεκριμένη περίπτωση, ρισκοκινδυνεύω: «οι καιροί είναι πολύ δύσκολοι κι αν κάνεις αυτό το άνοιγμα στη δουλειά σου, παίζεις με τη φωτιά».
- παίρνει αμέσως φωτιά, βλ. φρ. παίρνει εύκολα φωτιά.
- παίρνει εύκολα φωτιά, **α.** θυμώνει, νευριάζει πολύ εύκολα: «μην κάνεις αστεία μαζί του, γιατί παίρνει εύκολα φωτιά κι ύστερα καλά ξεμπερδέματα». **β.** αντιλαμβάνεται κάτι αμέσως, είναι πανέξυπνος: «θα καταλάβει αμέσως περί τίνος πρόκειται, γιατί παίρνει εύκολα φωτιά».
- παίρνει με το πρώτο φωτιά, βλ. φρ. παίρνει εύκολα φωτιά.
- παίρνω φωτιά, **α.** θυμώνω, εκνευρίζομαι, εξάπτομαι: «πρόσεξε πώς θα του μιλήσεις, γιατί παίρνει φωτιά χωρίς λόγο». **β.** αντιλαμβάνομαι, καταλαβαίνω, μπαίνω στο νόημα: «μόλις του 'κανα νόημα πως έρχεται η γυναίκα του, πήρε αμέσως φωτιά κι έδωξε την γκόμενα || μέχρι να πάρεις εσύ φωτιά, πέταξε το πουλί». **γ.** νιώθω ερωτικό πόθο: «πώς να μην παίρνεις φωτιά, όταν βλέπεις τέτοια γυναικάρια!». (Λαϊκό τραγούδι: **πήρε φωτιά** μια καρδιά, καίγεται κι ο καημός δε λέγεται). **δ.** (για εύφλεκτα υλικά) ανάβω εύκολα: «μην πας με το τσιγάρο σου αναμμένο κοντά στη βενζίνη, γιατί παίρνει φωτιά». **ε.** (για πυροβόλα όπλα) εκπυρσοκροτώ: «δεν παίρνει φωτιά στα καλά καθούμενα ένα όπλο, εκτός κι αν πατήσει κάποιος τη σκανδάλη του». (Λαϊκό τραγούδι: **Αντώνη τ' άρματά σου δεν παίρνουνε φωτιά, μόν' κάνουν για λαμπάδες για την Αγιά Σοφιά**).
- παιχνίδι φωτιά, βλ. λ. [παιχνίδι](#).
- πέρασε σαν φωτιά και λάβα, βλ. λ. [λάβρα](#).
- πέφτω (και) στη φωτιά (για κάποιον ή για κάτι), είμαι πρόθυμος για κάθε θυσία, είμαι πρόθυμος να θυσιάσω και την ίδια μου τη ζωή: «γι' αυτόν τον άνθρωπο πέφτω στη φωτιά || για τις ιδέες του πέφτει και στη φωτιά». (Λαϊκό τραγούδι: **τη ζωή μου δε λογάριασα μπαμπέσα, που για σένα έχω πέσει στη φωτιά! Κι όταν σ' έκανα τρανή σαν πριγκιπέσα, μ' εγκατέλειψες αχάριστη καρδιά!**).
- πήραν τα μπατζάκια μου φωτιά ή πήραν φωτιά τα μπατζάκια μου, βλ. λ. [μπατζάκι](#).
- πήραν τα πιρούνια φωτιά ή πήραν φωτιά τα πιρούνια, βλ. λ. [πιρούνι](#).
- πήραν τα τηλέφωνα φωτιά ή πήραν φωτιά τα τηλέφωνα, βλ. λ. [τηλέφωνο](#).
- πήρε ο κώλος του φωτιά ή πήρε φωτιά ο κώλος του, βλ. λ. [κώλος](#).
- πήρε το κορμί μου φωτιά, βλ. λ. [κορμί](#).
- πήρε φωτιά απ' την πρώτη σκάλα, θύμωσε αμέσως: «μόλις έμαθε ποιος ήταν αυτός που τον κατηγορήσε, πήρε φωτιά απ' την πρώτη σκάλα κι αμέσως του ζήτησε το λόγο».
- πάνει αμέσως φωτιά, βλ. φρ. παίρνει εύκολα φωτιά.
- πάνει εύκολα φωτιά, βλ. φρ. παίρνει εύκολα φωτιά.
- πάνει με το πρώτο φωτιά, βλ. φρ. παίρνει εύκολα φωτιά.
- πάνω φωτιά, βλ. φρ. παίρνω φωτιά.
- ρίχνω κάρβουνα στη φωτιά, βλ. λ. [κάρβουνο](#).
- ρίχνω λάδι στη φωτιά, βλ. λ. [λάδι](#).

- σβήνω τη φωτιά μου, ικανοποιώ, καταλαγιάζω τον ερωτικό μου πόθο: «την είχα όλο το βράδυ στην γκαρσονιέρα μου, για να μπορέσω να σβήσω τη φωτιά μου». (Λαϊκό τραγούδι: *πότε θες να 'ρθεις να σου πω πως καίγεται η καρδιά μου, μ' ένα φιλάκι σου γλυκό να σβήσεις τη φωτιά μου*).

- τα μάτια του βγάζουν φωτιές, βλ. λ. [μάτι](#).

- τα μάτια του πετούν φωτιές, βλ. λ. [μάτι](#).

- τα ρίχνω όλα στη φωτιά, ξεχνώ, διαγράφω όλες τις κακές στιγμές που πέρασα, ιδίως όλα τα άσχημα ή κατακριτέα που έκανε κάποιος σε βάρος μου: «απ' τη στιγμή που έρχεσαι και μου ζητάς συγγνώμη, όσα άσχημα είπες για μένα τα ρίχνω όλα στη φωτιά». (Λαϊκό τραγούδι: *σε περίμενα να έρθεις απ' την ξενιτιά· τώρα που 'ρθες θα σουρώσω, χόρεψε να καμαρώσω, κι όσα τράβηξα τα ρίχνω στη φωτιά*).

- τιμές φωτιά ή τιμή φωτιά, βλ. λ. [τιμή](#).

- το μάτι βλέπει, στην καρδιά πιάνει φωτιά, βλ. λ. καρδιά.

- το μέτωπο της φωτιάς, βλ. λ. μέτωπο.

- το νερό της φωτιάς, βλ. λ. [νερό](#).

- το τηγάνι στη φωτιά, το ψάρι στη θάλασσα, βλ. λ. [ψάρι](#).

- το στόμα του βγάζει φωτιές, βλ. λ. [στόμα](#).

- το στραβό το ξύλο η φωτιά το σιάζει, **α.** το κακό μπορεί να καταπολεμηθεί με την αυστηρή τιμωρία: «μόλις τον ξυλοφόρτωσε ο πατέρας του, άφησε τις βόλτες κι άρχισε αμέσως το διάβασμα. -Το στραβό το ξύλο η φωτιά το σιάζει». **β.** ο άνθρωπος εξελίσσεται με τη μόρφωση: «πρέπει να διαβάσεις πολύ για να πετύχεις στη ζωή σου, γιατί το στραβό το ξύλο η φωτιά το σιάζει». Πολλές φορές, της φρ. προτάσσεται το *εμ* ή το *εμ* βλέπεις. **γ.** έκφραση απογοήτευσης για αδιόρθωτο άτομο: πάλι έκανε τις ίδιες βλακείες αυτός ο άνθρωπος. -Μα περιμένεις! Το στραβό το ξύλο η φωτιά το σιάζει», δηλ. μόνο αν πεθάνει θα πάψει να κάνει ανοησίες, βλακείες.

- τον έκανα φωτιά και λάβρα, βλ. λ. [λάβρα](#).

- φωτιά και λάβρα να σε κάψει! βλ. λ. [λάβρα](#).

- φωτιά να με κάψει! έκφραση για να γίνουμε πιστευτοί σε αυτά που λέμε σε κάποιον: «φωτιά να με κάψει, αν νομίζεις πως σου λέω ψέματα!». (Λαϊκό τραγούδι: *όρκο παίρνω φωτιά να με κάψει και σεισμός να με βρει μες τη γη, αν εγώ σ' αρνηθώ*).

- φωτιά να σε κάψει! είδος κατάρας.

- φωτιά πάνω στη φωτιά ή φωτιά στη φωτιά, αντίδραση με τα ίδια βίαια ή σκληρά μέτρα: «κατά τη διάρκεια του εμφυλίου πολέμου οι αντίπαλοι ήταν φωτιά πάνω στη φωτιά».

- φωτιά που μ' άναψε! το άτομο για το οποίο γίνεται λόγος, μου προξένησε μεγάλο πρόβλημα: «φωτιά που μ' άναψε το παλιόπαιδο με το ν' αποπλανήσει την κόρη του φίλου μου!».

- φωτιά που μ' έκαψε! ή φωτιά που μας έκαψε! με βρήκε μεγάλο κακό, μας βρήκε μεγάλο κακό, μεγάλη συμφορά: «αν γίνει έλεγχος τώρα στο ταμείο, φωτιά που μ' έκαψε, γιατί είναι μείον! || φωτιά που μας έκαψε, αν πέσει κι άλλο το χρηματιστήριο!». Ο πλ. και όταν το άτομο μιλάει μόνο για τον εαυτό του.

- φωτιά στα κόκκινα κι εγώ πυροσβέστης! θαυμαστικό πείραγμα σε όμορφη γυναίκα η οποία είναι ντυμένη με κόκκινα ρούχα και τη βλέπουμε να περνάει από μπροστά μας.

- φωτιά στα μπατζάκια σου! σε βρήκε ή θα σε βρει μεγάλο κακό, μεγάλη συμφορά, αλίμονό σου: «αχ, καημένε μου, αν έρθει για έλεγχο η εφορία, φωτιά στα μπατζάκια σου, γιατί τα λογιστικά σου είναι και μη χειρότερα!»·

- χαμηλώνω τη φωτιά, την κάνω να καίει λιγότερο και για ηλεκτρική κουζίνα ελαττώνω την ένταση του ηλεκτρικού ρεύματος που διοχετεύει θερμότητα στο ηλεκτρικό μάτι ή στον ηλεκτρικό φούρνο: «η μητέρα έβαλε τον τέντζερη στο μάτι και χαμήλωσε τη φωτιά, για να βράσει αργά το φαγητό»·

- χύνω λάδι στη φωτιά, βλ. λ. [λάδι](#)·

- χωρίς φωτιά καπνός δε βγαίνει, βλ. λ. [καπνός](#)¹.

Κέντρο Ελληνικής Γλώσσας